

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 657/2024-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Škubla & Partneri, s. r. o., Digital Park II, Einsteinova 25, Bratislava, proti postupu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019, uzneseniam Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 zo 17. marca 2023 a z 30. júna 2023, upovedomeniu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/2 Gv 2/23/1000-20 z 8. marca 2023 a upovedomeniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/3 Pz 101/23/1000-5 z 12. decembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. februára 2024 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 4, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 a 3 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 8 ods. 2, čl. 36 ods. 1 a 4, čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základných práv zaručených čl. 47 a čl. 48 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 51 ods. 1 a čl. 52 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom a uzneseniami Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry (ďalej len „NAKA“) označenými v záhlaví tohto uznesenia (ďalej aj „postup NAKA“, „prvé uznesenie NAKA“ a „druhé uznesenie NAKA“ a spoločne aj „uznesenia NAKA“). Súčasne sa domáha vyslovenia porušenia základných práv

zaručených čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 4, čl. 50 ods. 2 a 3 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, čl. 8 ods. 2, čl. 36 ods. 1 a 4 a čl. 40 ods. 2 listiny v spojení s čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. c) dohovoru, ako aj základných práv zaručených čl. 47 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 51 ods. 1 a čl. 52 ods. 3 charty upovedomením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) a upovedomením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) označenými v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „upovedomenie úradu špeciálnej prokuratúry“ a „upovedomenie generálnej prokuratúry“). Navrhuje, aby ústavný súd zrušil uznesenia NAKA, upovedomenie úradu špeciálnej prokuratúry a upovedomenie generálnej prokuratúry, prikázal NAKA vo veci znova konať, rozhodnúť a zakázal NAKA, ako aj iným organizačným zložkám Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pokračovať v porušovaní ním uvedených referenčných kritérií. Súčasne žiada priznať náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ ako obvinený z trestnej činnosti v konaní vedenom na NAKA pod ČVS: PPZ-342/NKA-BA2-2019 vzniesol 5. decembra 2022 proti vyšetrovateľke [REDAKOVANÉ] (ďalej len „vyšetrovateľka“) námietku zaujatosti z tam špecifikovaných dôvodov. O námietke rozhodla vyšetrovateľka podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku s poukazom na § 31 ods. 1 Trestného poriadku prvým uznesením NAKA tak, že sa nevyučuje z úkonov trestného konania. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ podal sťažnosť, ktorá bola druhým uznesením NAKA zamietnutá. Popritom sťažovateľ žiadosťou o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku namietal priet'ahy pri vybavovaní námietky zaujatosti, na čo mu bolo upovedomením úradu špeciálnej prokuratúry oznámené nezistenie priet'ahov. Návrhom podľa § 363 Trestného poriadku sťažovateľ žiadal generálnu prokuratúru o preskúmanie uznesení NAKA a konania, ktoré im prechádzalo, v nadväznosti na čo formuloval žiadosť o zrušenie uznesení NAKA. Upovedomením generálnej prokuratúry bolo sťažovateľovi notifikované nevyhovenie podanému návrhu.

III.

Argumentácia sťažovateľa

3. Vyšetrovateľka sa dostatočne nevyrovnala s námietkou zaujatosti, konkrétne s poukazmi týkajúcimi sa (i) konaní, v ktorých sa preveruje zákonnosť jej postupov, (ii) nezákonných únikov informácií z ňou vedených trestných konaní, (iii) zákonnosti poskytnutého rozhovoru a vzťahu s novinárom [REDAKOVANÉ], (iv) prehliadky nebytových a iných priestorov z 1. decembra 2020 a (v) jej vzťahu k sťažovateľovi a jeho obhajcom. Svoju zaujatosť skúmala len subjektívne a námietku zaujatosti s jej doplneniami posúdila samostatne, hoci tieto podania spolu súviseli. Spochybnením zrušenia obvinenia sťažovateľa vo veci vedenej na NAKA pod ČVS: PPZ-72/NKA-BA2-2019 vyšetrovateľkou a jej vyjadreniami pre ústavný súd vo veci sp. zn. Rvp 235/2019 došlo k porušeniu prezumpcie sťažovateľovej neviny. Deficity v postupe vyšetrovateľky spôsobujú, že sťažovateľ nie je trestne stíhaný zákonným spôsobom a zo zákonných dôvodov. Pochybenia vyšetrovateľky neboli odstránené ani druhým uznesením NAKA a upovedomením generálnej prokuratúry, ktoré trpia deficitom odôvodnenia a sú nezákonné. Arbitrárnosť týchto aktov neumožňuje účinnú obhajobu.

4. Pri vybavovaní námietky zaujatosti vyšetrovatel'ka konala s priet'ahmi, čo zároveň indikuje aj jej zaujatosť proti s'ťažovateľovi. Táto skutočnosť bola namietaná žiadosťou o preskúmanie postupu policajta, vybavenou upovedomením úradu špeciálnej prokuratúry s nedostatočným odôvodnením, že rozhodnutie o námietke zaujatosti bude vydané a doručené v dohľadnej dobe.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej s'ťažnosti

5. Ústavnú s'ťažnosť ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej s'ťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Podstatou ústavnej s'ťažnosti sú dve dôvodové línie. Obsahom prvej línie je s'ťažovateľova nespokojnosť s nevyklúčením vyšetrovatel'ky z úkonov trestného konania pre jej tvrdenú zaujatosť (bod 3 dôvodov tohto uznesenia). V druhej línii s'ťažovateľ uvádza vznik zbytočných priet'ahov pri vybavovaní námietky zaujatosti uplatnenej proti vyšetrovatel'ke, čo tiež indikuje zaujatosť vyšetrovatel'ky (bod 4 dôvodov tohto uznesenia).

IV.1. K postupu NAKA a uzneseniam NAKA:

7. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv s'ťažovateľa postupom NAKA a uzneseniami NAKA, v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd poskytuje v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný orgán verejnej moci (m. m. napr. III. ÚS 122/2024). Ústavný súd preto nemá právomoc preskúmať postup NAKA, ktorý na základe žiadosti s'ťažovateľa o preskúmanie postupu policajta preskúmal úrad špeciálnej prokuratúry, ako ani prvé uznesenie NAKA, ktoré na základe procesných úkonov s'ťažovateľa (s'ťažnosti a návrhu podľa § 363 Trestného poriadku) preskúmali nadriadená vyšetrovatel'ka a generálna prokuratúra. Tieto orgány boli oprávnené a zároveň povinné poskytnúť ochranu právam s'ťažovateľa. Obdobne nie je právomocou ústavného súdu skúmať ani druhé uznesenie NAKA, ktoré na základe návrhu s'ťažovateľa (§ 363 Trestného poriadku) preskúmala generálna prokuratúra, ktorá bola v obdobných intenciách vybavená oprávnením a povinnosťou poskytnúť ochranu právam s'ťažovateľa. Ústavný súd preto ústavnú s'ťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre deficit právomoci na jej prerokovanie.

IV.2. K upovedomeniu úradu špeciálnej prokuratúry:

8. V súvislosti s námietkou porušenia práv s'ťažovateľa upovedomením úradu špeciálnej prokuratúry ústavný súd primárne podotýka, že ústavnú s'ťažnosť možno podľa § 124 zákona o ústavnom súde podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej s'ťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo

mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku. Ústavný súd nadväzne poukazuje na svoju judikatúru, v zmysle ktorej jednou z podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Zmeškanie tejto lehoty nemožno odpustiť (m. m. napr. I. ÚS 352/2024). Z príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že upovedomenie úradu špeciálnej prokuratúry bolo sťažovateľovi doručené 14. marca 2023. Ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu podaná 19. februára 2024, teda celkom zjavne po uplynutí lehoty na jej podanie. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v časti, ktorá sa z hľadiska sťažnostných línií upína na bod 4 dôvodov tohto uznesenia, teda v rozsahu, v ktorom smeruje proti upovedomeniu úradu špeciálnej prokuratúry, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

IV.3. K upovedomeniu generálnej prokuratúry:

9. Napokon, pokiaľ ide o líniu upínajúcu sa na nespokojnosť sťažovateľa s nevyklúčením vyšetrovateľky z úkonov trestného konania pre jej zaujatosť (bod 3 dôvodov tohto uznesenia), ktorá sa spája s upovedomením generálnej prokuratúry, ústavný súd pripomína, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel tohto princípu spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až pri nefunkčnosti ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal potieranie princípu subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy), ako aj § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (m. m. napr. II. ÚS 533/2024).

10. Ústavný súd nespochybňuje, že proti upovedomeniu generálnej prokuratúry nie je prípustný žiaden právny prostriedok, ktorý by zákon sťažovateľovi priznával na ochranu základných práv a slobôd. Optikou reálneho a náležitého uplatnenia princípu subsidiarity tak, ako je vo všeobecnej rovine vymedzený v predošlom bode tohto uznesenia, je však pre ústavný súd rozhodné skúmať, či v súvislosti s argumentmi recipovanými do bodu 3 odôvodnenia tohto uznesenia neexistoval aj iný mechanizmus ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa. Ústavný súd poukazuje na § 230 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor. Pri výkone tohto dozoru je prokurátor oprávnený odňať vec policajtovi a urobiť opatrenie, aby vec bola prikázaná inému policajtovi alebo policajtom [§ 230 ods. 2 písm. f) Trestného poriadku]. Sťažovateľovi teda pred podaním ústavnej sťažnosti bola s poukazom na závery ústavného súdu (I. ÚS 692/2023) dostupná možnosť obrátiť sa na príslušného prokurátora s návrhom na postup podľa § 230 ods. 2 písm. f) Trestného poriadku. Mohol iniciovať, aby príslušný prokurátor vec vyšetrovateľke odňal a urobil opatrenie, aby bola vec prikázaná inému policajtovi, resp. policajtom.

11. Po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a jej prílohami ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ návrh na postup podľa § 230 ods. 2 písm. f) Trestného poriadku aj uplatnil, a to prostredníctvom formulačnej konštrukcie návrhu na rozhodnutie, objektivizovanej v doplnení žiadosti o preskúmanie postupu policajta z 10. marca 2023. Avizovanú žiadosť pritom sťažovateľ podal podľa strany 1

upovedomenia úradu špeciálnej prokuratúry 17. februára 2023 (a 2. marca 2023) a bolo o nej rozhodnuté zmieneným upovedomením 8. marca 2023, teda pred jej doplnením o návrh na postup podľa § 230 ods. 2 písm. f) Trestného poriadku z 10. marca 2023.

12. Ústavný súd nadväzne podotýka, že sťažovateľ netvrdil, tým menej preukázal zavŕšenie začatého úsilia o ochranu svojich práv skrz ním uplatnenú líniu právnej ochrany ležiacu v jeho dispozícii, a to v podobe doloženia vyrovnanía sa s návrhom na postup podľa § 230 ods. 2 písm. f) Trestného poriadku príslušným prokurátorom. Sťažovateľ pritom pred ústavným súdom nenamietal postup príslušného prokurátora a netvrdil ani opätovné uplatnenie takého návrhu, ktoré mohlo prísť po pojatí vedomosti o existencii časovo predchádzajúceho rozhodnutia o žiadosti o preskúmanie postupu policajta (upovedomenia úradu špeciálnej prokuratúry). Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ svoju argumentáciu predostrel v návrhu podľa § 363 Trestného poriadku, ktorým žiadal generálnu prokuratúru o preskúmanie uznesení NAKA a konania, ktoré im prechádzalo. Neunikol pritom pozornosti ústavného súdu záver generálnej prokuratúry, podľa ktorého *„ak by prokurátor vykonávajúci dozor nad zákonnosťou predmetného vyšetrovania nadobudol dôvodné pochybnosti o správnosti postupu vec realizujúcej vyšetrovateľky v predmetnej veci (prípadne aj na základe podozrenia z jej možného zaujatého konania), má zákonné oprávnenie [§ 230 ods. 2 písm. f) Trestného poriadku] odňať jej vec a urobiť opatrenie, aby bola prikázaná inému policajtovi“*. Ústavný súd len opätovne dodáva, že právnej ochrany podľa citovanej dikcie sa bolo možné dovolávať aj na návrh sťažovateľa.

13. O nápravu tvrdených pochybení recipovaných do bodu 3 dôvodov tohto uznesenia tak sťažovateľ mohol usilovať pred príslušným prokurátorom bdelym a komplexným využívaním svojich procesných oprávnení, pričom výsledok tohto postupu, teda jeho finálny výsledok, zaťažený pre sťažovateľa potenciálne negatívnym výsledkom bolo možné ústavnému súdu následne predložiť na súdny prieskum prostredníctvom sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je pritom ústavným príkazom pre každú osobu – fyzickú aj právnickú. Preto každý, kto namieta porušenie svojich práv, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí vyčerpať jemu dostupné právne prostriedky právnej ochrany a pri ich uplatnení súčasne nebyť úspešný (m. m. napr. II. ÚS 258/2024, III. ÚS 410/2016).

14. Ústavný súd dodáva, že splnenie podmienky vyčerpania právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi priznáva na ochranu základných práv a slobôd, sa nevyžaduje, ak sťažovateľ preukáže ich nevyčerpanie z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Také dôvody musí preukázať sťažovateľ (m. m. napr. II. ÚS 258/2024). Intencie sťažovateľom tvrdených dôvodov hodných osobitného zreteľa (bod 119 ústavnej sťažnosti) sa však v podstate upínajú na dĺžku rozhodovania o námietke zaujatosti a na nedostatočnosť dôvodov nevyklúčenia vyšetrovateľky z úkonov trestného konania. Povedané inak, hoci formulácia hypotézy právnej normy § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde hovorí o výnimočnosti tejto situácie (ĽALÍK, M. – ĽALÍK, T. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019. s. 394.), dôvody hodné osobitného zreteľa sa v uplatnenej ústavnej sťažnosti konkretizovali len prostredníctvom repetície merita sťažnostnej argumentácie prebratej do bodov 3 a 4 dôvodov tohto uznesenia. Ústavný súd teda konštatuje, že sťažovateľ neuviedol skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať o nevyčerpaní právnych prostriedkov, ktoré mu Trestný poriadok na ochranu jeho základných práv

a slobôd poskytuje, z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Ústavný súd tak nebol oprávnený na postup podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde (m. m. I. ÚS 33/03).

15. Pretože sťažovateľ nepreukázal vyčerpanie právneho prostriedku, ktorý mu zákon priznával na ochranu jeho práv [návrhu na postup podľa § 230 ods. 2 písm. f) Trestného poriadku], a zároveň nepodložil, že by sa tak stalo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavná sťažnosť bola v tomto rozsahu odmietnutá *ratione temporis* ako neprípustná podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 55 písm. d) a § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

16. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uplatnenými návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. decembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu